

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	1Sžo/15/2015
Identifikačné číslo spisu:	1013201375
Dátum vydania rozhodnutia:	27.07.2016
Meno a priezvisko:	JUDr., Ing. Miroslav Gavalec
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2016:1013201375.1

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací v senáte zloženom z predsedu senátu Ing. JUDr. Miroslava Gavalca PhD. a členov senátu JUDr. Igora Belka a JUDr. Zuzany Ďurišovej, v právnej veci žalobcu: A. U. L., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom Q. S. č. XX, XXX XX D., zast.: JUDr. Rastislavom Cestickým, advokátom so sídlom advokátskej kancelárie Štúrova č. 27, 040 01 Košice, proti žalovanému: Ministerstvo financií Slovenskej republiky, so sídlom Štefanovičova č. 5, 817 82 Bratislava, o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia správneho orgánu, na odvolanie žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave zo dňa 04. decembra 2014 č. k. 1S 184/2013-43, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Bratislave zo dňa 04. decembra 2014 č. k. 1S 184/2013-43 p o t v r d z u j e .

Žalobcovi právo na náhradu trov odvolacieho konania n e p r i z n á v a .

Odôvodnenie

I.

Konanie na správnom orgáne

1. Rozhodnutím č. MF/013589/2013-23 zo dňa 03.05.2013 (ďalej na účely tohto rozsudku len „napadnuté rozhodnutie“ - č. l. 23) vydaným ministrom financií Slovenskej republiky s oprávnením podľa § 84 ods. 3 písm. a) zákona č. 328/2002 Z. z. o sociálnom zabezpečení policajtov a vojakov a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej na účely tohto rozsudku tiež „zák. č. 328/2002 Z. z.“) žalovaný postupom podľa § 59 zákona č. 71/1967 Zb. o správnom konaní (Správny poriadok) v znení neskorších predpisov (ďalej na účely tohto rozsudku tiež „Správny poriadok“) zamietol odvolanie žalobcu a rozhodnutie Finančného riaditeľstva Slovenskej republiky značka: 83248/2013-1010400 zo 19.02.2013 (ďalej na účely tohto rozsudku len „prvostupňové rozhodnutie“, resp. „prvostupňový orgán“), ktorým bol podľa ustanovení § 105 ods. 7 v spojení s § 68 ods. 13 zák. č. 328/2002 Z. z. a § 5 ods. 3 zákona č. 511/2011 Z. z. o štátnom rozpočte na rok 2012 žalobcovi výsluhový dôchodok znížený od 01.07.2012 na sumu 514,69 € mesačne.

Podľa § 105 ods. 7 zák. č. 328/2002 Z. z. v znení relevantnom pre rozhodnutie veci dávka nemocenského zabezpečenia, úrazového zabezpečenia a výsluhového zabezpečenia sa zníži, ak sa zistí, že sa táto dávka priznáva vo vyššej sume, ako patrí.

Podľa § 68 ods. 13 zák. č. 328/2002 Z. z. v hore uvedenom (novelizovanom) znení dávky výsluhového zabezpečenia sa zvyšujú podľa odsekov 1 až 7 v tom kalendárnom roku, v ktorom sa funkčné platy príslušníkov Policajného zboru, Zboru väzenskej a justičnej stráže, Slovenskej informačnej služby, Národného bezpečnostného úradu, stupnica platových taríf príslušníkov Hasičského a záchranného zboru, Horskej záchrannej služby, funkčné platy colníkov alebo hodnostné platy profesionálnych vojakov zvyšujú na základe zákona o štátnom rozpočte viac ako o 0%. Ak sa funkčné platy, stupnica platových taríf alebo hodnostné platy v príslušnom kalendárnom roku zvyšujú len u niektorého zo subjektov podľa predchádzajúcej vety, dávky výsluhového zabezpečenia podľa odsekov 1 až 7 sa zvyšujú iba poberateľom, ktorí ukončili posledný služobný pomer v zbore, štátnom orgáne alebo v ozbrojených silách, v ktorom sa uvedené platové náležitosti zvyšujú, a pozostalým po nich.

2. Žalovaný pri svojom rozhodnutí vychádzal z toho, že prvostupňové rozhodnutie, hoci to žalobca namietal, nie je retroaktívne, nakoľko bolo vydané na základe už účinného ustanovenia § 68 ods. 13 zák. č. 328/2002 Z. z., ktoré nadobudlo účinnosť 30.06.2012, t. j. ešte pred účinnosťou napadnutého rozhodnutia vydaného dňa 01.06.2012.

Takýto postup Finančného riaditeľstva Slovenskej republiky bol tiež podľa žalovaného plne v súlade s čl. 2 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a v podanom odvolaní neboli uvedené nové skutočnosti, ktoré by poukázali na rozpor s právnymi predpismi a skutočným stavom v napadnutom rozhodnutí alebo iné dôvody, ktoré by preukazovali nesprávnosť alebo nezákonnosť napadnutého rozhodnutia.

II.

Konanie na prvostupňovom súde

A)

3. Proti tomuto rozhodnutiu žalobca prostredníctvom svojho právneho zástupcu podal na Krajský súd v Bratislave včas žalobu zo dňa 19.07.2013.

4. Zo žalobných dôvodov vyplýva, že výsluhový dôchodok mu bol priznaný rozhodnutím zo dňa 25.04.2012 a 28.05.2012 právoplatne, v správnej výške, spôsobom a postupom uvedeným v § 68 ods. 1 zák. č. 328/2002 Z. z., právne účinného v čase rozhodovania. Podľa tohto ustanovenia, výsluhové dôchodky priznané a vyplácané do 30. júna príslušného kalendárneho roka sa zvyšujú od 1. júla príslušného kalendárneho roka. Žalobca uvádza, že výška zníženého výsluhového dôchodku nereflektovala skutočnosť, že pôvodné rozhodnutie prvostupňového orgánu bolo zrušené a nahradené iným rozhodnutím prvostupňového orgánu zo dňa 15.06.2012 stanovujúcim odlišnú výšku výsluhového dôchodku.

Žalobca vyjadril svoju mienku, že napadnutým rozhodnutím došlo k porušeniu a nesúladu s ustanovením § 68 ods. 1 zák. č. 328/2002 Z. z., čl. 1 ods. 1, čl. 2 ods. 2 a čl. 152 ods. 4 Ústavy Slovenskej republiky, ďalej s čl. IV zákona č. 185/2012 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 580/2004 Z. z. ako aj s § 47 ods. 3 Správneho poriadku.

5. Podľa žalobcu priznanie a zvyšovanie výsluhového dôchodku žalobcu je spravované ustanoveniami kogentnej právnej normy - zák. č. 328/2002 Z. z., a to v podobe účinnej ku dňu 01.04.2012, kedy žalobcovi vznikol naň nárok, a ustanoveniami deklaratórneho rozhodnutia prvostupňového orgánu z 15.06.2012 bol tento výsluhový dôchodok formálne priznaný vo výške 514,69 €.

6. Ďalej podľa žalobcu v čase existencie a účinnosti dovtedy jedinej zákonnej podmienky pre zvyšovanie výsluhových dôchodkov (od 01.01.2011 do 31.12.2011) došlo k jej splneniu, a teda došlo k rastu spotrebiteľských cien a priemernej mzdy v hospodárstve Slovenskej republiky.

V priebehu nasledujúceho mesiaca boli oba ukazovatele kvantifikované a zverejnené Štatistickým úradom Slovenskej republiky. Na základe uvedeného žalobcovi vznikol nárok na zvýšenie výsluhového dôchodku od 01.07.2012. Opísané skutočnosti mali za následok deklaratórne potvrdenie práva žalobcu na

výsluhový dôchodok zvýšený o 3,05%, a to rozhodnutím služobného úradu zn. 605/2012-SZ zo dňa 28.05.2012.

7. Námietky zaznamenané v predchádzajúcom administratívnom odvolaní (retroaktivita zásahu do už právne uzavretých minulých skutkových a právnych vzťahov vo veci výsluhového dôchodku, ako aj dôvod tkvejúci v aplikácii neprípustného inštitútu znižovania výsluhového dôchodku) neboli žiadnym spôsobom u žalovaného posudzované ani zohľadnené.

V odôvodnení napadnutého rozhodnutia absentuje záznam o tom, ktoré skutočnosti boli podkladom na rozhodnutie, akými úvahami bol vedený pri hodnotení dôkazov, ako použil správnu úvahu pri použití právnych predpisov, na základe ktorých rozhodoval, a ako sa vyrovnal s návrhmi a námietkami žalobcu.

B)

8. Žalovaný prostredníctvom stanoviska zaslaného k žalobe navrhoval žalobu zamietnuť a nepriznať náhradu trov konania.

C)

9. Krajský súd v Bratislave ako prvostupňový súd preskúmal zákonnosť napadnutého rozhodnutia ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo, a dospel k záveru, že žaloba nie je dôvodná a preto ju postupom podľa ust. § 250j ods. 1 O.s.p. zamietol.

10. S odkazom na ustanovenia § 244 ods. 1 O.s.p., § 68 ods. 1 zák. č. 328/2002 Z. z. (do účinnosti novely č. 185/2012 Z. z., t. j. do 29.6.2012), § 68 ods. 13 zák. č. 328/2002 Z. z. (po účinnosti novely č. 185/2012 Z. z., t. j. od 30.6.2012) a § 105 ods. 7 zák. č. 328/2002 Z. z. a s prihliadnutím na právne závery vyslovené v náleze Ústavného súdu Slovenskej republiky č. k. I ÚS 16/09-51 zo dňa 27.10.2010 ako aj v NS SR sp. zn. 5Szd 1/2010 zo dňa 29.09.2011, musel krajský súd vychádzať zo všeobecnej zásady zákazu pravej retroaktivity právnych noriem.

11. Pri tomto svojom postupe vyslovil právny názor, že nevykazuje znaky pravej retroaktivity. Dotknutou novelou boli uznané právne skutočnosti, ktoré vznikli počas platnosti a účinnosti skoršieho zákona (výsluhový dôchodok žalobcovi naďalej patrí), no zároveň boli zmenené isté práva do budúcnosti.

V súvislosti s uvedeným krajský súd tiež poukázal na uznesenie Ústavného súdu Slovenskej republiky č. k. II. US 349/2014-12 zo dňa 09.07.2014 v spojení s rozhodnutím Najvyššieho súdu sp. zn. 10Sžo 62/2013.

12. Krajský súd ďalej konštatoval, že podľa platnej právnej úpravy odo dňa 30.06.2012 teda žalobcovi nevzniklo právo na zvýšenie výsluhového zabezpečenia, preto rozhodnutie o znížení výsluhového dôchodku zo dňa 19.02.2013 bolo vydané na základe platného a účinného právneho predpisu a nebolo vydané bez existencie právneho dôvodu tak, ako sa domnieva žalobca.

Žalovaný preto postupoval v súlade s ust. § 105 ods. 7 zák. č. 328/2002 Z. z., podľa ktorého dávka výsluhového zabezpečenia sa zníži, ak sa priznála vo vyššej sume, ako patrí.

III.

Odvolanie žalovaného/stanoviská

A)

13. Vo včas podanom odvolaní zo dňa 27.01.2015 (č. l. 49) proti rozsudku prvostupňového súdu žalobca v úvode za odvolací dôvod označil ustanovenie § 205 ods. 2 písm. f) O.s.p., t. j. že rozhodnutie súdu prvého stupňa vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

14. Ďalej s poukazom na ustanovenie čl. 1 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky žalobca konštatoval, že v zákonom upravenom právnom vzťahu žalobcu a služobného úradu vo veci výsluhového dôchodku platí zásada ochrany pred neskoršou zmenou pravidiel vzťahujúcich sa na legálne nadobudnuté práva.

Vo všeobecnom vyjadrení to podľa žalobcu znamená, že žalobcovi nemožno meniť podmienky jeho riadnym spôsobom nadobudnutých práv, na základe neskoršie vydaného právneho predpisu; v tomto prípade podmienky pre zvyšovanie výsluhového dôchodku, stanovené ustanoveniami zákona o sociálnom zabezpečení policajtov v znení účinnom do 29.06.2012, meniť na základe ustanovení zákona o sociálnom zabezpečení policajtov v znení účinnom od 30.06.2012.

15. Tiež žalobca upozornil, že ani odôvodňovanie rozsudku krajského súdu prostredníctvom záverov nachádzajúcich sa v náleze Pl. ÚS 16/09-51 zo dňa 27.10.2010 nie sú namieste, nakoľko zákon posudzovaný plénom Ústavného súdu na rozdiel od zákona posudzovaného krajským súdom obsahuje príslušné intertemporálne ustanovenia.

Navyše z označenia prechodných ustanovení ako intertemporálnych noriem vyplýva, že ich spätné pôsobenie do minulosti nemožno celkom vylúčiť, čo dôkazom z opaku znamená, že pri absencii intertemporálnych ustanovení je spätné pôsobenie noriem do minulosti neprípustné.

16. Žalobca sa tiež nestotožnil s argumentáciou krajského súdu, že v rámci citácie rozhodnutia Najvyššieho súdu sp. zn. 5Szd 1/2010 zo dňa 29.09.2011 je možné nájsť argumenty na zníženie priznaného výsluhového dôchodku so spätnou účinnosťou. Podľa žalobcu naopak tento rozsudok je nutné použiť v jeho prospech.

Tiež žalobca poukázal a tiež citoval pasáž zo stanoviska Prof. JUDr. Jozefa Prusáka, CSc. z učebnice Teória práva (konkrétne str. 236).

17. Záverom žalobca navrhol, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok krajského súdu prvého stupňa zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie.

B)

18. Z vyjadrenia žalovaného zo 16.02.2015 (č. l. 60) k odvolaniu vyplýva, že žalovaný sa v celom rozsahu pridrižiava svojej argumentácii uvedenej vo vyjadrení zo 04.09.2013 k žalobe.

19. Z uvedených dôvodov žalovaný nezmenil svoj právny názor na to, že obe rozhodnutia, proti ktorým smeruje žaloba, sú zákonné a navrhol odvolaciemu súdu potvrdiť rozsudok krajského súdu ako vecne správny.

IV.

Právne názory odvolacieho súdu

20. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „Najvyšší súd“) ako odvolací súd (§ 10 ods. 2 O.s.p.) preskúmal napadnutý rozsudok v rozsahu a z dôvodov uvedených v odvolaní podľa § 212 v spojení s § 246c ods. 1 zákona č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok (v texte rozsudku tiež „O.s.p.“) ako aj ustanovenia § 491 ods. 1 zákona č. 162/2015 Z. z. Správny súdny poriadok. Po zistení, že odvolanie bolo podané oprávnenou osobou v zákonnej lehote (§ 204 ods. 1 O.s.p.) a že ide o rozsudok, proti ktorému je podľa ustanovenia § 201 v spoj. s ust. § 250ja ods. 1 O.s.p. odvolanie prípustné, vo veci v zmysle dôvodov uvedených v § 250ja ods. 2 O.s.p. nenariadil pojednávanie a po verejnej porade senátu jednotne (§ 3 ods. 9 zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch) dospel k záveru, že odvolanie nie je dôvodné, pretože napadnuté rozhodnutie je vydané v súlade so zákonom a je vecne správne, a preto rozsudok krajského súdu postupom podľa 219 ods. 1 v spojení s § 246c ods. 1 O.s.p. potvrdil ako vo výroku vecne správny.

21. Po preverení riadnosti podmienok vykonávania súdneho prieskumu rozhodnutí správneho orgánu (tzn. najmä podmienky konania a okruhu účastníkov) sa Najvyšší súd čiastočne stotožňuje so skutkovými závermi krajského súdu v tom rozsahu, ako si ich osvojil zo zistení uvedených žalovaným správnym orgánom, ktoré sú obsiahnuté v administratívnom spise a ktoré navyše nie sú medzi účastníkmi sporné. Na druhej strane podstatou súdneho odvolania proti rozsudku krajského súdu ako aj žaloby, ktorou sa žalobca domáha preskúmania rozhodnutia žalovaného, je právna otázka, či výšku sociálnej dávky právoplatne priznanú správnym orgánom je možné zmeniť z dôvodu neskoršej zmeny právneho stavu.

Práve tento právny rámec aj vymedzuje potrebné medze skutkového zistenia.

22. Najvyšší súd z napadnutého rozsudku zistil, že krajský súd sa v svojom odôvodnení zaoberal interpretáciou ustanovenia § 68 a s tým súvisiacich temporálnych účinkov iných ustanovení zák. č. 328/2002 Z. z.

Jadrom napadnutého rozhodnutia žalovaného je nepochybne výkladový dôraz na legislatívnu zmenu (nepriama novela zákona č. 328/2002 Z. z. bola vykonaná zákonom č. 185/2012 Z. z, ktorým bol novelizovaný zákon č. 580/2004 Z. z.), ktorá bola vykonaná v časovej súvislosti s pôvodným rozhodnutím z 01.06.2012 o priznaní výšky výsluhového dôchodku.

Podľa § 68 ods. 1 zák. č. 328/2002 Z. z. sa výsluhové dôchodky priznané a vyplácané do dňa 30. júna príslušného kalendárneho roka zvyšujú odo dňa 01. júla príslušného kalendárneho roka.

Podľa § 5 ods. 1 a 3 zákona č. 511/2011 Z. z. o štátnom rozpočte na rok 2012 (účinného odo dňa 01.01.2012), platové tarify sa v roku 2012 zvýšia o 0% od 01.01.2012. Funkčné platy príslušníkov Policajného zboru, Slovenskej informačnej služby, Zboru väzenskej a justičnej stráže, Železničnej polície, Národného bezpečnostného úradu a colníkov sa v roku 2012 zvýšia o 0% od 01.01.2012.

23. Z obsahu predloženého súdneho spisu, ktorého súčasťou je administratívny spis žalovaného, najvyšší súd zistil, že rozhodnutím Finančného riaditeľstva Slovenskej republiky, útvaru sociálneho zabezpečenia značka: 605/2012-SZ z 28.05.2012 (za účinnosti zákona č. 328/2002 Z. z. v znení do 29.06.2012) bol žalobcovi zvýšený výsluhový dôchodok podľa § 68 ods. 1 zák. č. 328/2002 Z. z. odo dňa 01.07.2012 na sumu 527,79 € mesačne.

Následne z dôvodu prijatej novely č. 185/2012 Z. z. zák. č. 328/2002 Z. z. (účinnnej odo dňa 30.06.2012), vydalo rozhodnutie č. 83248/2013-1010400 zo dňa 19.02.2013, ktorým podľa § 68 ods. 13 zák. č. 328/2002 Z. z. (účinného odo dňa 30.06.2012) znížil žalobcovi výsluhový dôchodok odo dňa 01.07.2012 na sumu 514,69 € mesačne.

24. Predmetom súdneho prieskumu je rozhodnutie žalovaného, ktorým zamietol odvolanie žalobcu a potvrdil hore uvedené prvostupňové rozhodnutie zo dňa 19.02.2013 o znížení výsluhového dôchodku žalobcu odo dňa 01.07.2012 na vyššie citovanú sumu.

25. Najvyšší súd kladie vo svojej rozhodovacej praxi vysoký dôraz na predvídavosť práva ako imanentnú súčasť právneho štátu. Preto v záujme udržania právnej istoty vychádza pri svojom rozhodovaní aj z už vykonanej rozhodovacej súdnej činnosti.

Je nepochybné, že v obdobnej veci Najvyšší súd vydal dňa 29.10.2013 rozsudok sp. zn. 4Sžso/28/2013, podľa ktorého (ďalej je v zmysle § 250ja ods. 7 O.s.p. citovaná časť uvedeného rozsudku relevantná pre prejednávajúcu vec):

„Predmetom súdneho prieskumu bolo rozhodnutie žalovaného, ktorým zamietol odvolanie žalobkyne a potvrdil rozhodnutie prvostupňového správneho orgánu zn. 4319/2012-SZ zo dňa 04.07.2012 o znížení výsluhového dôchodku na sumu 543,88 € mesačne.

Pre rozhodnutie vo veci bolo potrebné posúdiť, či v súvislosti so zmenou podmienok valorizácie vykonanej zákonom č. 185/2012 Z. z. (účinným od 30.06.2012), bolo možné už priznané (zvýšené) dávky výsluhového zabezpečenia podľa § 68 ods. 1 zákona č. 328/2002 Z. z. (účinného do 29.06.2012), znížiť.

V danom prípade krajský súd a žalobkyňa považujú zmenu žalobkyni priznanej valorizácie dávky výsluhového zabezpečenia za retroaktívnu v tom zmysle, že pre ňu znamená zníženie sumy v porovnaní s pôvodnou právnou úpravou.

Ústavný súd Slovenskej republiky sa vo svojej rozhodovacej činnosti viackrát zaoberal časovou pôsobnosťou právnych noriem a aj v náleze PL. ÚS 16/09-51 zo dňa 27. októbra 2010 konštatoval, cit.: „náhle zmeny pravidiel súvisia s kategóriami retroaktivity, ochrany nadobudnutých opráv a legitímnym očakávaním vychádzajúcim z tradície (pôvodne nemeckej) administratívistiky (porov. Tiež Hendrych, D.: Správni právo, obecná časť, 7. Vydání. Praha: C.H.Beck 2009, s. 813). Takéto legitímne očakávanie,

účelom ktorého je garancia čitateľnosti správania sa orgánov verejnej moci, je potrebné metodicky odlišovať od konceptu legitímneho očakávania, ktorým Európsky súd pre ľudské práva definuje predmet ochrany, a teda aplikovateľnosť čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd“.

Podľa citovaného nálezu ústavného súdu tiež je „...nepochybne nadobudnutým právom nárok na konkrétnu dávku, ktorá bola splatná podľa predchádzajúceho predpisu. K zásahu do takého nároku však nedošlo a taký zásah nebol ani namietaný. Technicky je nadobudnutým právom aj právo na príspevok vo výške nie nižšej, ako vo výške vypočítanej na základe pôvodného vzorca v tom zmysle, že ak by nebol zmenený zákon, tak by bol štát povinný plniť zodpovedajúcu povinnosť. V okolnostiach danej veci však nejde o nadobudnuté právo hodné momentálnej špeciálnej ústavnej ochrany, čo vyplýva hlavne s charakteru samotného príspevku a kontextu jeho modifikácie...“.

Prijatá novela zákona č. 185/2012 Z. z. s účinnosťou od 30.06.2012 nevykazuje znaky pravej retroaktivity, v našom právnom poriadku neprípustnej, ale ide o retroaktivitu nepravú, ktorá je prípustná. Dotknutou novelou boli uznané právne skutočnosti, ktoré vznikli počas platnosti a účinnosti skoršieho zákona (výsluhový dôchodok žalobkyni naďalej patrí), no zároveň boli zmenené isté práva do budúcnosti.

Samotné rozhodnutie zo dňa 04.07.2012 je iba deklaratórnym rozhodnutím. Deklaratórne rozhodnutia autoritatívnym spôsobom zisťujú existenciu alebo neexistenciu určitej právnej skutočnosti. Pôsobia ex tunc, teda od okamžiku kedy týmto aktom potvrdené práva a povinnosti vznikli, resp. v tomto prípade zanikli. Prvostupňový orgán mal za to, že dňa 01.07.2012 vznikne právo na vyplácanie výsluhového dôchodku vo vyššej sume a preto vydal rozhodnutie zo dňa 30.05.2013 o zvýšení výsluhovej dávky, avšak právna úprava sa ku dňu 30.6.2012 zmenila a naviazala zvýšenie výsluhového dôchodku na zvýšenie funkčných plátov. Podľa platnej právnej úpravy odo dňa 30.06.2012 teda žalobkyni nevzniklo právo na zvýšenie výsluhového zabezpečenia. Napriek tomuto tu existovalo rozhodnutie o zvýšení, ktoré bolo v rozpore s platným právnym stavom. Tento rozpor bol odstránený rozhodnutím zo dňa 04.07.2012, ktoré na samotných existujúcich právnych vzťahoch nič nezmenilo.

.....

Preskúmané rozhodnutie žalovaného je v súlade s právnymi predpismi. Je nepochybné, že suma výsluhového dôchodku priznaná žalobkyni rozhodnutím z 30.05.2012 bola vyššia než aká patrila na základe zákona č. 185/2012 Z. z. účinného od 30.06.2012 (ktorým sa novelizovalo ustanovenie § 68 zákona č. 382/2002 Z. z.). Keďže k zmene právnej úpravy došlo predtým, než nastala právna skutočnosť s ktorou sa spája vznik nároku na zvýšenie dávky výsluhového dôchodku (01.07.2012), treba súhlasiť so žalovaným, že táto právna úprava nemá retroaktívny charakter.“

26. V tejto súvislosti bol prostredníctvom iného rozsudku Najvyššieho súdu (sp. zn. 10Sžso/57/2013 zo dňa 05.11.2014) zdôraznený rozdiel medzi nepravou a pravou retroaktivitou s nasledovnou citáciou relevantného textu rozhodnutia Najvyššieho súdu sp. zn. 5Szd 1/2010 zo dňa 29. septembra 2011:

„K definujúcim znakom právneho štátu patrí aj zákaz retroaktivity právnych noriem, ktorý je významnou demokratickou zárukou ochrany práv a právnej istoty (Pl. ÚS 16/95). Nie každá retroaktivita je však nezlučiteľná s princípmi, na ktorých je budovaný právny štát. V teórii a praxi sa rozlišuje tzv. pravá a nepravá spätná účinnosť (retroaktivita) právnych predpisov. Význam tohto rozlišovania je založený na skutočnosti, že pokiaľ sa pravá retroaktivita v zásade odmieta ako nezlučiteľná s obsahom princípu štátu, nepravá retroaktivita sa akceptuje ako prípustný nástroj na dosiahnutie ustanovených a dostatočne významných cieľov verejnej moci.

Pri pravej retroaktivite zákonodarca v novom právnom predpise neuzná práva alebo povinnosti založené právnymi skutočnosťami, ktoré sa ako právne skutočnosti uznávali na základe skoršieho (predchádzajúceho) právneho predpisu. O pravú retroaktivitu ide napr. vtedy, keď neskorší právny predpis so spätnou účinnosťou (s dopadom do minulosti) upravuje vzťahy, ktoré vznikli v minulosti. V dôsledku toho nastáva stav, v rámci ktorého účinnosť neskoršieho právneho predpisu nastáva skôr ako jeho platnosť (skôr, než začal existovať).

Pri nepravnej retroaktivite zákonodarca uznáva právne skutočnosti, na základe ktorých podľa predchádzajúcej právnej normy došlo k vzniku určitých právnych vzťahov. O nepravú retroaktivitu môže ísť napriek tomu, že zákonodarca prípadne novým právnym predpisom zároveň s účinnosťou do

budúcna prinesie určité zmeny aj tých práv (alebo povinností), ktoré vznikli za platnosti skoršieho zákona. Nepravá retroaktivita teda nebráni zákonodarcovi novou právnou úpravou vstúpiť aj do tých právnych vzťahov, ktoré vznikli na základe skôr prijatej právnej normy a meniť ich režim. Za prípustné sa považuje, pokiaľ nová právna úprava (uznávajúc práva a povinnosti nadobudnuté podľa skoršieho právneho predpisu) zavádza do budúcnosti nový režim a mechanizmus (procedúru) uplatnenia týchto práv alebo pokiaľ právam nadobudnutým za skoršej právnej úpravy priznáva odo dňa účinnosti neskoršej právnej úpravy nový obsah. V konečnom dôsledku nepôsobí nepravá retroaktivita do minulosti. Akceptuje stav, ktorý nastal za skôr platnej a účinnej právnej úpravy, tento stav ale rieši až v čase účinnosti novej právnej úpravy“.

27. Ďalej Najvyšší súd poukazuje na princíp prezumpcie ústavnosti, ktorý je imanentnou súčasťou právneho štátu (viď čl. 1 ods. 1 veta prvá Ústavy Slovenskej republiky), t. j. len Ústavnému súdu Slovenskej republiky prislúcha vysloviť, či určitá právna norma alebo jej časť, či ustanovenie, je ale nie je v dôsledku obsiahnutej pravej - neprípustnej - retroaktivity - protiústavná a teda v právnom štáte neprípustná.

V tejto súvislosti Najvyšší súd zdôrazňuje obsah uznesení Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. III. ÚS 595/2014, sp. zn. III. ÚS 596/2014 a sp. zn. III. ÚS 597/2014, všetky zo dňa 15.10.2014, ktorými odmietol sťažnosti sťažovateľov proti rozhodnutiam Najvyššieho súdu sp. zn. 4Sžso/28/2013, 4Sžso/29/2013 a 4Sžso/30/2013, ktoré po právnej ako aj skutkovej stránke sú totožné s daným prípadom, ako zjavne neopodstatnené.

28. Vzhľadom na uvedené Najvyšší súd poukazuje na to, že prvostupňový orgán mal za to, že dňa 01.07.2012 vznikne právo na vyplácanie výsluhového dôchodku vo vyššej sume, a preto vydal v mesiaci jún 2012 rozhodnutie o zvýšení výsluhovej dávky. Toto jeho rozhodnutie bolo vydané v súlade s právnym predpisom, v tom čase platným a účinným, takže išlo o rozhodnutie zákonné.

Avšak právna úprava sa následne ku dňu 30.06.2012 zmenila a naviazala zvýšenie výsluhového dôchodku na zvýšenie funkčných plátov. Podľa platnej právnej úpravy odo dňa 30.06.2012 teda žalobcovi nevzniklo právo na zvýšenie výsluhového zabezpečenia. Preto aj rozhodnutie o znížení výsluhového dôchodku zo dňa 04.07.2012 bolo vydané na základe platného a účinného právneho predpisu, preto je tiež zákonné, a nebolo vydané bez existencie právneho dôvodu, ako sa domnieva žalobca. Navyše žalovaný postupoval aj v súlade s ustanovením § 105 ods. 7 zákona č. 328/2002 Z. z., podľa ktorého dávka výsluhového zabezpečenia sa zníži, ak sa priznáva vo vyššej sume, ako patrí.

29. Na základe hore uvedených argumentov je preto Najvyšší súd oprávnený vysloviť právny názor, že novela zákona č. 185/2012 Z. z. s účinnosťou odo dňa 30.06.2012 nevykazuje znaky pravej retroaktivity, v našom právnom poriadku neprípustnej, ale ide o retroaktivitu nepravú, ktorá je prípustná. Dotknutou novelou boli uznané právne skutočnosti, ktoré vznikli počas platnosti a účinnosti skoršieho zákona (výsluhový dôchodok žalobcovi naďalej patrí), no zároveň boli zmenené isté práva do budúcnosti.

V.

30. Na základe zisteného skutkového stavu, uvedených právnych skutočností, po vyhodnotení námietok žalobcu a stanoviska žalovaného ako aj s prihliadnutím na závery obsiahnuté v svojich predchádzajúcich rozhodnutiach (čl. 1 ods. 1 ústavy), najmä už v citovanom rozhodnutí 4Sžso 28/2013 zo dňa 29.10.2013 ako aj sp. zn. 10Sžso 57/2013 zo dňa 30.05.2012, pri ktorých Najvyšší súd nezistil žiaden relevantný dôvod, aby sa od nich obsahu a vyslovených právnych názorov (viď účinky sledované v § 250ja ods. 4 a contrario odsek 7 O.s.p. spolu s čl. 144 ods. 1 ústavy) s prihliadnutím na ústavný princíp právnej istoty odchyľil (napríklad zásadná zmena právneho prostredia, zistenie odlišného skutkového

stavu alebo prijatie protichodného zjednocovacieho stanoviska v zmysle záverov judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva v oblasti zjednocovania alebo zamedzovania vydávania protirečivých rozsudkov, najmä vec Zielinsky, Pradal a spol. v. Francúzska republika č. A- 24846/94, 34165/96 až 34173/96, poprípade vec Borovská a Forrai v. Slovenská republika č. A- 48554/10 z 25.11.2014), s osvojením si argumentácie krajského súdu postupom podľa § 219 ods. 2 O.s.p. s oznámením termínu vyhlásenia rozsudku postupom podľa §156 ods. 1 a 3 O.s.p. rozhodol tak, ako je uvedené vo výroku rozsudku.

31. O práve na náhradu trov odvolacieho súdneho konania rozhodol Najvyšší súd podľa § 250k ods. 1 O.s.p., podľa ktorého neúspešnému žalobcovi právo na náhradu trov tohto konania nevzniklo.

32. Najvyšší súd v prejednávanej veci v súlade s ust. § 250ja ods. 2 O.s.p. rozhodol bez pojednávania, lebo nezistil, že by týmto postupom bol porušený verejný záujem (vo veci prebehlo na prvom stupni súdne pojednávanie, pričom účastníkom bola daná možnosť sa ho zúčastniť), nešlo o vec v zmysle § 250i ods. 2 O.s.p. (úprava sociálno - poisťných vzťahov spojených so vznikom alebo zánikom vzťahu sociálneho zabezpečenia alebo poistenia je spojená s verejnoprávnymi vzťahmi), v konaní nebolo potrebné v súlade s ust. § 250i ods. 1 O.s.p. vykonať dokazovanie a z iných dôvodov nevznikla potreba pojednávania nariadiť.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu n i e j e prípustný opravný prostriedok (§ 246c ods. 1 O.s.p.).